C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-491/24 Judecătoria Bălți sediul Central
/1-24012383-03-21rji-17062024/ Judecător Andrei Guțu

D E C I Z I E
În numele Legii

06 august 2024 mun.Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei: Ion Talpa
Judecători: Svetlana Șleahtițki și Oxana Mironov

a judecat în ordine de recurs, **recursul avocatului Ina Cepoi în interesele condamnatului Cușciuc Evghenii** declarat împotriva încheierii Judecătoriei Bălți sediul Central din 16.05.2024, privind înlocuirea pedepsei penale, munca neremunerată în folosul comunității cu închisoare în privința condamnatului **Cușciuc Evghenii *****.

Pentru a se expune pe marginea recursului declarat, Colegiul,-

C O N S T A T Ă:

La data de 31 ianuarie 2024, în cadrul Judecătoriei Bălți, sediul Central, a parvenit demersul Biroului de probațiune Bălți, privind înlocuirea pedepsei penale în privința condamnatului Cușciuc Evghenii din ore de muncă neremunerată în folosul comunității în închisoare, potrivit art. 67 alin.(3) Cod penal.

În motivarea demersului se menționează faptul că, la data de 26.06.2023 în adresa Biroului de Probaţiune Bălţi a parvenit spre executare sentinţa Judecătoriei Bălţi, sediul Central nr. 1-783/2023 din 14.04.2023 în privința cet. Cușciuc Evghenii, care a fost condamnat în baza art.186 alin.(2) lit.d) Cod penal, la pedeapsa sub formă de 150 (una sută cincizeci) ore muncă neremunerată în folosul comunității, fiind întreprinse inițiale de căutare privind aflarea locului de trai a condamnatului care nu s-au soldat cu un rezultat pozitiv. Din acest motiv nu este posibil de efectuat măsurile și activitățile de probațiune privind resocializarea condamnatului în vederea minimalizării riscului de recidivă. Așadar, reprezentantul Biroului de Probațiune a solicitat admiterea demersului și înlocuirea pedepsei din muncă neremunerată în folosul comunității în închisoare.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți sediul Central din 16.05.2024, s-a admis demersul Biroului de probațiune Bălți privind înlocuirea pedepsei penale - muncă neremunerată în folosul comunității cu închisoare în privința condamnatului Cușciuc Evghenii.

S-a înlocuit numitului pedeapsa sub formă de 150 (una sută cincizeci) ore muncă neremunerată în folosul comunității, stabilită prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 14.04.2023, cu închisoare pe termen de 37 (treizeci și șapte) zile, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei urmează a fi calculat din momentul reținerii.

S-a anunțat în căutare condamnatul Cușciuc Evghenii *****, IDNP *****. Încheierea se va executa de către organului afacerilor interne în a cărui rază teritorială îşi are domiciliul condamnatul, adică Inspectoratul de Poliție Bălți. Copia încheierii în cauză s-a transmis spre executare Inspectoratului de Poliție Bălți. Despre investigațiile efectuate, Inspectoratul de Poliție Bălți va comunica Biroului de Probațiune Bălți, în termenul cel mai scurt.

Nefiind de acord cu încheierea emisă, avocatul Ina Cepoi în interesele condamnatului Cușciuc Evghenii a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătoriei Bălți sediul Central din 16.05.2024, prin care s-a dispus admiterea demersului Biroului de probațiune Bălți privind înlocuirea pedepsei penale- muncă neremunerată în folosul comunității cu închisoare în privința condamnatului Cușciuc Evghenii.

În motivarea recursului, partea apărării și-a manifestat dezacordul cu încheierea pronunțată de instanța de fond, or aceasta a fost emisă în lipsa unui apărător și în lipsa condamnatului Cușciuc Evghenii, acestuia fiindu-i lezat dreptul la apărare.

Procedura de înștiințare în instanța de recurs, prevăzută la art.447 Cod de procedură penală, referitor la fixarea termenului de examinare, examinarea fără prezența părților la proces și dreptul de a depune referință, a fost executată.

Referințe de la părțile procesului penal n-au parvenit.

Verificând argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei şi cu prevederile legii, Colegiul penal consideră recursul neîntemeiat, urmând a fi respins din următoarele motive.

Colegiul penal își întemeiază soluția în cadrul speței date pe art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, potrivit căruia instanța de recurs respinge recursul dacă-i nefondat și menține hotărârea judecătorească.

Drept urmare, Colegiul penal reține caracterul fondat și argumentat al soluției judiciare de admitere a demersului Biroului de Probaţiune Bălți cu privire la înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunității aplicată lui Cușciuc

Evghenii prin sentinţa Judecătoriei Bălți sediul Central din 14.04.2023 – cu închisoare pe un termen de 37 zile (art. 67 Cod Penal), dat fiind întrunirea condițiilor necesare de aplicare a prezentului mecanism, or careva restricții la acest capitol în sensul dat Colegiul penal în procedura examinării recursului nu a stabilit.

Astfel, Colegiul penal reține temeinicia soluţiei judiciare adoptată în cazul lui Cușciuc Evghenii, fiind aplicate just de către instanță la soluționarea demersului dat, a normelor de procedură penală ce se referă la motivele și condițiile înlocuirii muncii neremunerate în folosul comunității cu pedeapsa închisorii reieșind din neconformarea lui condițiilor de executare a pedepsei stabilite prin sentinţa Judecătoriei Bălți sediul Central din 14.04.2023, or în corespundere cu prevederile art. 469 alin. (1) pct. 8) Cod de pr.penală, potrivit cărora se soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, inclusiv prin ... înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunității cu închisoare, just a conchis eschivarea cu rea-credință a condamnatului de la executarea pedepsei penale, în condițiile în care ultimul a fost prezent în instanța de judecată la examinarea cauzei şi emiterea sentinței, ceea ce dovedește că este la curent cu pedeapsa aplicată şi consecinţele neexecutării pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, fapt ce până la moment a ignorat executarea ei iar în consecință de către condamnat și în mod vădit a dus la generarea neexecutării intenționate a unei soluții de care se bucură de principiul res judecata.

În susținerea soluției date Colegiul penal reține, că prin sentinţa Judecătoriei Bălţi, sediul Central nr. 1-783/2023 din 14.04.2023 cet. Cușciuc Evghenii a fost condamnat în baza art.186 alin.(2) lit.d) Cod penal, la pedeapsa sub formă de 150 (una sută cincizeci) ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Instanța de recurs constată că, la parvenirea sentinței în Biroul de probațiune condamnatul fiind citat legal pentru data de 26.05.2023 nu s-a prezentat la, astfel în cadrul măsurilor inițiale de căutare a fost verificat pe portalul instanțelor de judecată, stabilindu-se faptul că prin decizia de sancționare al agentului constatator al IP Bălți, Cușciuc Ev. a fost atras la răspundere contravențională în baza art. 353 alin.(2) Cod contravențional (f.d.13 verso).

În acest context, prin intermediul apelului telefonic s-a discutat cu agentul constatator al IP Bălți din cadrul OOS al SP „Gara de Nord”, Godovanciuc Denis, și s-a stabilit faptul că, condamnatul Cușciuc Evghenii la moment domiciliază pe ***** (f.d.17).

Ulterior, la data de 11.07.2023 în vederea stabilirii motivelor neprezentării condamnatului la Biroul de probațiune Bălți, a fost efectuată o vizită la domiciliul pe adresa *****, condamnatul era la domiciliu, astfel s-a discutat și i-a fost explicat motivele vizitei, fiindu-i înmânată o citație, care a fost preluată de condamnat contra semnătură, concomitent a fost informat verbal despre consecințele eschivării cu rea voință (f.d.18).

Prin urmare, la 17.07.2023 condamnatul s-a prezentat la Biroul de probațiune Bălți, unde a avut loc prima întrevedere, în cadrul căreia, i-a fost adus la cunoștință Sentința din 14.04.2023 și explicate drepturile contra semnătură (f.d.19-20).

La data de 18.08.2023, condamnatul Cușciuc Evghenii s-a prezentat la Biroul de Probațiune Bălți, unde a fost îndreptat să execute pedeapsa penală stabilită prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 14.04.2023 sub de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 150 ore, în perioada de 22.08.2023-04.12.2023, la cererea personală câte 8 ore pe zi, de la ora 08:00 -17:00 în cadrul instituției I.E.T nr. 4 din mun. Bălți str. Fedico 8, potrivit convorbiri telefonice cu persoana responsabilă, din cadrul instituției gazdă, condamnatul nu s-a prezentat la locul executării pedepsei (f.d.26-27).

În acest sens, subiectul a fost telefonat de nenumărate ori, pentru stabilirea motivelor neprezentări la obiectul de muncă, însă nu a răspuns la apelurile telefonice efectuate.

În consecința celor expuse supra, la data de 31 ianuarie 2024, în cadrul Judecătoriei Bălți, sediul Central, a parvenit demersul Biroului de probațiune Bălți, privind înlocuirea pedepsei penale în privința condamnatului Cușciuc Evghenii din ore de muncă neremunerate în folosul comunității în închisoare, potrivit art. 67 alin.(3) Cod penal.

Așadar, din momentul devenirii irevocabile a sentinţei de condamnare în privinţa sa condamnatul Cușciuc Evghenii nu a executat orele de muncă neremunerată, prin ce se constată eschivarea cu rea-voinţă de la executarea pedepsei penale aplicate prin sentinţa Judecătoriei Bălți sediul Central din 14.04.2023, condamnatul încălcând vădit cerinţele legale, demonstrând lipsa dorinței de a respecta legislaţia în vigoare şi să se resocializeze, dând dovadă de o conduită necorespunzătoare, manifestată prin neglijarea obligațiunilor ce-i revin, circumstanţe în care instanţa de fond just a conchis înlocuirii pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunităţii cu închisoare, conform art.67 alin.(3) Cod penal, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, or, pe parcursul cercetării judecătoreşti nu au fost stabilite careva impedimente pentru înlocuirea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunităţii cu închisoare pentru condamnatul Cușciuc Evghenii.

Conform prevederilor art. 194 alin. (1) Codul de executare, condamnatul la munca neremunerată în folosul comunităţii este obligat să se prezinte la citarea organului de probaţiune, respectând modul şi condiţiile de executare a pedepsei și regulamentul de ordine interioară a organizaţiei în care este antrenat la muncă, lucrând conştiincios la obiectele la care este repartizat, cu executarea termenul de prestare a muncii neremunerate în folosul comunităţii, informând organul de probaţiune despre schimbarea domiciliului sau despre imposibilitatea temporară de a presta munca.

Totodată, potrivit alin. (2) a normei menționate, în cazul în care persoana condamnată la munca neremunerată în folosul comunităţii nu execută această pedeapsă sau, în timpul executării, are o conduită necorespunzătoare manifestată prin neîndeplinirea obligaţiilor care îi revin sau prin îndeplinirea lor defectuoasă, organul de probaţiune adresează instanţei de judecată un demers privind înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunităţii cu o altă pedeapsă.

În continuare, Colegiul reține că, în sensul pct. 32 din Regulamentul cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1643 din 31.12.2003 (anexa nr.1 la Hotărâre), în cazul în care condamnatul se eschivează cu rea-voinţă sau refuză să execute munca neremunerată în folosul comunităţii, organul de probațiune înaintează în instanţa de judecată un demers referitor la înlocuirea muncii neremunerate cu închisoare, (...); pct. 33 nominalizând eschivarea cu rea - voinţă de la executarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată: neprezentarea, la citarea organului de probațiune, a condamnatului de două sau mai multe ori timp de o jumătate din termenul stabilit al pedepsei; încălcarea de către condamnat a disciplinei muncii de două sau mai multe ori timp de o jumătate din termenul stabilit al pedepsei (sosirea la locul de muncă cu întârziere sau părăsirea acestuia înainte de termen, neexecutarea sau executarea intenţionat eronată a dispoziţiilor şi indicaţiilor persoanei responsabile de executarea lucrărilor etc.); neprezentarea condamnatului la muncă fără motive întemeiate de două sau mai multe ori timp de o jumătate din termenul stabilit al pedepsei; *urmare a cărui fapt, potrivit art. 67 alin. (3) Cod penal, munca neremunerată în folosul comunităţii se înlocuieşte cu închisoare, calculându-se o zi de închisoare pentru 4 ore de muncă neremunerată în folosul comunităţii. În acest caz, termenul închisorii poate fi mai mic de 3 luni.*

Subsecvent, analizând materialele cauzei, Colegiul penal atestă corectitudinea soluției primei instanței expusă vis-a-vis de admiterea demersului formulat de reprezentantul Biroului de probațiune Bălți, reieșind și din faptul că, condamnatul Cușciuc Evghenii prin aceiași încheiere a fost anunțat în căutare în vederea acordării unei șanse plauzibile de a nu fi plasată în mediul carceral cu oferirea posibilității de a îndreptăți situația creată și de a executa munca neremunerată în folosul comunității stabilită prin sentința de condamnare emisă pe numele său.

Cu precădere la caz, instanța de recurs precizează că, executarea hotărârilor în materie penală este parte integrantă a procesului judiciar, iar un act executoriu rămas neexecutat face ca justiția să aibă un caracter iluzoriu, formal, care nu poate să asigure atingerea scopului de bază – corectarea și reeducarea condamnatului și restabilirea echității sociale, iar în special, nemijlocit constrângerea prin aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității constă anume în faptul că munca neremunerată poartă un caracter obligatoriu pentru condamnat.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal consideră ca întemeiată soluția instanței de judecată prin care pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 150 ore neexecutată aplicate lui Cușciuc Evghenii prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 14.04.2023, a fost înlocuită cu 37 zile de închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, termenul executării pedepsei urmând a fi calculat din data reținerii.

Vis a vis de cerința recurentului referitoare la casarea încheierii recurate din motivul lipsei citării legale a condamnatului în ședința de judecată, încălcându-se astfel dreptul la un proces echitabil, Colegiul penal o respinge ca fiind pur declarativă și neîntemeiată.

Or potrivit materialelor cauzei se atestă că condamnatul Cucșiuc Evghenii i-a fost înmânată citația pentru a se prezenta la ședința de examinare a prezentei cauze din data de 16.05.2024, pentru ceea ce și a semnat (f.d.47), prin urmare Colegiul penal constată că prin acțiunile sale condamnatul Cușciuc Evghenii s-a eschivat cu rea voință de la executarea pedepsei stabilite de către instanța de judecată.

Raportând materialele cauzei la prevederile legale enunțate mai sus se constată că, ultimele au fost respectate întocmai de către judecătorul de instrucție, fapt ce nu a dus la atingerea dreptului condamnatului la un proces echitabil, în sensul că ultimul a avut posibilitatea de a se apăra în fața instanței de judecată, a putut aduce probe în susținerea poziției sale, instanță a asigurat citarea legală a persoanei condamnatului și Biroului de probațiune în ședința de judecată, precum și a examinat cauza în prezența avocatului său, astfel nefiindu-i încălcate drepturile la un proces echitabil.

Potrivit prevederilor art.319 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei poate avea loc doar dacă părțile sunt legal citate şi procedura de citare este îndeplinită.

Subsidiar la examinarea cauzei Colegiul notează că nu s-a încălcat principiul „accesului la justiție” potrivit căruia orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile şi interesele sale legitime; nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție, or drepturile legitime a condamnatului a fost apărate în ședința de judecată de avocat.

Instanța de judecată a întreprins măsurile necesare de asigurare a prezenței condamnatului la ședința de judecată şi audiind opinia participanților la proces, în baza art. 321 Cod de procedură penală, a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa condamnatului deoarece, ultima se eschivează de a se prezenta în instanță.

În ipoteza în care o persoană a avut cunoștință despre desfășurarea judecății şi cu toate acestea nu s-a prezentat în fața instanțelor, este vorba despre o conduită procesuală culpabilă a persoanei. Posibilitatea soluționării cauzei în lipsa inculpatului/condamnatului este recunoscută şi prin Rezoluția nr. 75 (11) a

Consiliului Europei privind criteriile ce trebuie respectate în cazul în care o persoană este judecată în lipsă. Astfel, în criteriul nr. 9 se statuează că persoana condamnată în lipsă ar trebui să aibă dreptul de a judeca din nou dacă dovedește faptul că absența sa de la judecata inițială este datorită unor cauze independente de voința sa şi că nu a avut posibilitatea de a înștiința instanța.

Colegiul Penal reține că nici reglementările internaționale şi nici cele interne nu impun admiterea unei cereri de rejudecare în cazul unei persoane condamnate în lipsă, impunându-se verificarea faptului dacă aceasta s-a sustras sau nu de la judecată. A interpreta altfel dispozițiile legale ar însemna a recompensa sustragerea de la soluționarea cauzei şi a da posibilitatea condamnatului să se prevaleze de propria sa culpa, legitimând astfel un abuz de drept procesual.

Raportând cele menționate la cazul supus examinării, Colegiul remarcă faptul că condamnatul avea cunoștință de derularea procesului penal care îl privea, instanța a asigurat citarea pentru prezența lui la ședința de judecată şi ca urmare aceasta a avut posibilitatea să-şi exercite dreptul la apărare. Mai mult ca atât, condamnatul a fost reprezentat de către un apărător în instanța de judecată.

Astfel, Colegiul respinge alegațiile recurentului referitoare la nerespectarea procedurii citării legale, or la judecarea cauzei au fost respectate prevederile legale ce ține de citarea legală a participanților la proces, fiind respectată procedura de examinare a unei cauze penale, în așa mod, încât fiind oferit dreptul părților la un proces echitabil și dreptul de a-și susține poziția. Astfel, Cușciuc Evghenii, a avut posibilitatea de a prezenta probe în susținerea poziției sale, de a solicita audierea unor martori, de a înainta obiecții și de a face uz de toate celelalte drepturi garantate de art.6 din Convenție, inclusiv de dreptul de a se expune asupra circumstanțelor cauzei.

Corelativ, argumentele instanței de fond la adoptarea soluției în cauză, în virtutea corectitudinii lor şi pentru a evita repetări inutile sunt acceptate şi de instanța de recurs, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deşi obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În situația în care instanța de fond şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. (Garcia Ruis contra Spaniei, Hei le contra Finlandei).

Colegiul penal menționează că, motivarea hotărârii este un proces de analiză şi sinteză a actelor şi lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu şi sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, aşa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

În prezența circumstanțelor sus-enunțate, Colegiul penal statuează asupra temeiniciei încheierii judecătorului primei instanțe, or recursul declarat de avocatul Cepoi Ina, în numele condamnatului Cușciuc Evghenii, nu conține nici unul din temeiurile prevăzute de art. 444 Codul de procedură penală, pentru atacarea hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fiind indicat doar dezacordul cu hotărârea contestată, cerințele înaintate nefiind motivate prin careva argumente plauzibile, considerent din care recursul declarat de avocat în interesele condamnatului, urmează a fi respins ca nefondat.

Pe motivele expuse mai sus şi în temeiul art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) CPP, Colegiul penal,

D E C I D E :

Recursul **avocatului Ina Cepoi în interesele condamnatului Cușciuc Evghenii** declarat împotriva încheierii Judecătoriei Bălți sediul Central din 16.05.2024, privind înlocuirea pedepsei penale, munca neremunerată în folosul comunității cu închisoare în privința condamnatului Cușciuc Evghenii *****, se respinge ca nefondat cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Judecători: